

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	240 Lei.
Fél évre	120 Lei.
Egy negyed évre	60 Lei.
Egy hóra	20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanakóli Egyesült Vas-
úti munkások pártjában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulvárdul Rogale Ferdinand I.
(József téren) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Műszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, július 6.

Mal számunk
főbb közleményei:

MAGYAR TISZTVISELŐK
KIALTVÁNYA.
BONYODALMAK EGY ELŐADÁS
KÖRÜL.
NINCS TÖBBÉ „ZUPRINGER.”
BEFEJEZÉS ELŐTT
AZ ASTRA SZTRAJK.
TERVEZET SOROZATOS
GYILKOSSÁGOKRA.
JULIUSBAN KIFIZETIK
A VASUTASOK JARULÉKAI.
MEGSZÜNİK A MAXIMALÁS.

Bátortalanság.

Minden pártpolitikán túl le kell szögeznünk egy liberális képviselő nagyjelentőségű szavát, amelyek különösen Románia új állampolgárait, a kisebbségeket érdeklik. Szomorú tény, hogy az anyaország testéről leszakított magyarság az új állam keretében bizonyos féltelennel, naiv kishitűséggel áll és nincs elegendő bizodalma állampolgári jogainak, jogbiztonságának a megvédésére. Bátortalannul, féltővén ingadozik és sok esetben az igazságba vetett hite nem elég erős arra, hogy nyíltan, bátran, féltelme nem ismerő módon sikra szálljon és nyitott sisakkal harcoljon a maga igazáért.

Különösen a magyarságnak nin-

esen elegendő önbizalma és igazságos ügyeiben is csak kipked-kapkod és ahelyett, hogy teljes jogu állampolgári jogainak a tudatában kellő eréllyel, bátorsággal lépne fel a hatóságok előtt, tétován visszahuzódik és engedi jogainak a megcsorbítását.

A mai nap folyamán Pordea képviselőhöz, mint ügyvédhez fordult egy magyar ember ügyes-bajos dolgában. Emberünknek a képviselő az alábbi megszívlelendő szavakat mondotta:

— Mint képviselőnek és mint ügyvédnek minden egyes alkalommal azt kell látnom, hogy Románia új állampolgárai, a kisebbségek, ha valami ügyük akad a hatóságok előtt, minden bizalmukat elvesztik és abban a hitben vannak, hogy Romániának nem teljes és egyenlő jogu állampolgárai és aggodalmaskodnak, hogy a törvény előtt nem egyenjogú elbánásban részesülnek.

— Mint román embernek és mint képviselőnek ez a bántó körülmény határozottan rosszul esik. Ebben a jogtiszteletnek a megrendülését is látom, de ugyanakkor hibáztatni vagyok kénytelen a megrémült kisebbségeket is. Erősen hangsúlyozni kívánom, hogy Románia új állampolgárai legyenek már teljes bizalommal ebben a

házában és öntudatosan, bátran viselkedjenek a hatóságok előtt, mert az igazságba vetett hit és öntudatos fellépés már a siker biztosítékát viseli magán.

— Helytelen és elítélendő magatartás az, midőn oktalan félelem és bárgyu meghunyászkodás miatt egyesek nem képesek a maguk igazát megvédeni akkor, amidőn mások terrorral és demagógiával sok mindent kiverekedhetnek maguknak. A törvény előtt mindenki nemzetiségre, fajra, vallásra való tekintet nélkül egyenlő. Ha a kisebbségek ennek a tudatában vannak és teljes jogu állampolgári minőségükben öntudatosan és bátran viselkednek akkor ügyes-bajos

dolgaikban hátrányt nem érezhetnek és akkor a saját éhietetlenségüket nem fogják jogbizonytalanságnak nevezni.

Megrögzítettük ezeket a szavakat, mert különösképpen a magyarság a saját dolgaiban nem tud kellő eréllyel, kellő öntudattal lépni és nem tudja kellőképpen kihasználni azt az elvitázzhatatlan tény, hogy Romániának teljes jogu, adófizető állampolgára, tehát mindazokat a jogokat követelheti, mint bárki más. És ha a közhatalóságok előtt gyakran sérelmek érik, annak nem minden esetben a közhatalóságok, hanem igen sokszor a bátor, öntudatos és erélyes fellépés hiánya az oka.

Vanderlip kritikája Ausztriáról.

(„Szocialista kormányzatnak nem lehet politikai tekintélye.”)

BUDAPEST. A Pester Lloyd kedd reggeli számába Frank A. Vanderlip az ismert amerikai pénzügyész, aki jelenleg Bucurestben tartózkodik, vezércikket írt Ausztria helyzetéről és várható jövőjéről. Vanderlip a vezércikkben a többek között a következőket mondja:

— Valóságos közhellyé vált, hogy Ausztria pénzügyileg tönkrement. Ebben a nézetben nem osztozom. Ausztria még ma is tekintélyes potenciális gazdasági erővel rendelkezik és az a meg-

győződés, hogy még a régi birodalom oktalan feldarabolása után is lehetséges lett volna a végső esetben egészséges gazdasági életet teremteni itt. Ausztria igazi problémája nem pénzügyi, hanem politikai. Ausztria a valóságban pénzügyileg nem jutott tönkre, a tönkrejutása politikai természetű. Politikai tekintélye omlott teljesen össze és ebből a szempontból tönkrejutása olyan fokot ért el, hogy végleg lehetetlen saját politikai segítőforrásából akkora politikai tekin-

Rathenau temetése.

Egy hírlapíró résztvett Rathenauak a meggyilkolt német külügyminiszternek végtisztességén s az impozánsan szép temetéséről az Aradi Közlönynek a következő levélben számol be:

— Rathenau temetésének a napja... Vigasztalan ólom-szürke égből állandóan esővel fenyeget. A mi szemünk számára feltűnő jelenség: sehol az egész városban nem látunk fekete zászlót. A középületeken sem. Állami hivatalok, követségek azzal gyászolnak, hogy féláróca engedik lobogóikat. A Wilhelm-strasse nemzetközi zászlógyűvelegébe most új szín keveredik: Ebert birodalmi elnök tegnap este házaérkezett nyári üdüléből, Schwarzenwaldból s arra a palotára, amelyikben a lakása van, kitzítették a birodalmi elnök standardját. Minden oldalon egyenlő négyszögletes zászló ez. Köröskörül piros szegéllyel, a sárgamező közepén fekete birodalmi sas. Akivel csak szóba állok, mindenki a legnagyobb felháborodás hangján beszél a merényletről.

A meggyilkolt külügyminisztert a Reichstag-palotából déli tizenkét órakor temetik. Rathenau

édesanyja eredetileg el akarta kerülni a nyilvános gyászünnepséget s csak Ebert birodalmi elnök személyes kérésére változtatta meg ezt a szándékot. A Reichstagpalota aranyozott kupoláján még ott ragyog a császári korona. Nem marad ott sokáig. A birodalmi gyűlés Ausschmückungs-kommissionja tegnap este a bizottság nemzetipárti tagjainak a közlése ellenére a többi párt egyhangú szavazatával elfatározta, hogy a palotáról minden olyan dísz, felvényt, szobrot és egyéb ékiteményt eltávolít, ami a régi császári felségjogokra emlékeztet.

A Reichstag-palotától száz lépésnyire rendőri kordon állítja meg a tömeget. Szembeötölő fényverés készülséget sehol sem lehet látni. Kocsik, autók robognak a palota bejárója elé. Gyalogosan feketébe öltözött cilinderes urak, gyászbaöltözött lílőgyek érkeznek egymásután. Középkori érc-lovagok sorfala között jutok fel a lépcsőn a palota kupolacsarnokába. Ma reggel itt feküdt Rathenau a koszorúkkal elborított ravatalon. Eredetileg úgy tervezték, hogy itt rendezik a gyászünnepséget is. Azonban: a kupolacsarnok közepén ott áll

a német egység megteremtőjének, I. Vilmos császárnak a szobra. Az Ausschmückungskommission ezt is eltávolításra ítélte. Egy éjszaka alatt azonban nem lehetett a szobrot lebontani. A baloldali pártok követelésére a ravatal elköltözött innen. Közönyösen mennek el a szobor mellett azok, akik az ülésterembe sietnek a köztársaság hialottjának temetésére.

Rathenau már ott fekszik az ülésteremben. Koporsóját az elnöki asztalon helyezték el. A terem tetőzetéig felnyúló keskeny fekete sátor csucsosodik föléje. A sátor alól csak egy része látszik ki a köztársasági zászlóval borított koporsónak. A koporsó lábánál koszorúk, azután az elnöki emelvény alatt a szónoki emelvénytől lefelé valóságos virágmező a felhalmozott koszorúból. Sok fehér rózsza és szegfű. Az elnöki emelvény tövében a studentek diszorsége. A diszorség vállig eltiúnik a virágáradatban. És ahova az ember szeme néz, virág van mindenütt. Paraszomkert diszpompájában bucsúzik Rathenau attól a teremről amelyben annyiszor vivott nekünk csatákat az ellene támadó politikai gyűlölettel. Pálmák,

babérfák összeolvadó zöld függönye a ravatal mögé eső fal egész hosszában. A két sarokban kék és fehér virágot hajtó rododendronok ligete. A karzatok körbefutó karfáján is rododendronok sővénye. Ravatalos szobák átható illata... A színes üveg-tető alatt réznyelükön körbe sorakozó gyászfátyolok csüngenek.

A diplomata testület teljes számmal jelen van. Több követ felvette színeken pompázó diszruháját. A meggyilkolt miniszter édesanyját Wirth birodalmi kancellár vezette fel karonfogva a császári páholyba. Lenn az ülésterem zsufolásig megtelt a birodalmi gyűlés képviselőivel. Csak a német nacionalisták padjaiban mutatkoznak üres helyek. Helfferich dr., a nacionalisták egyik vezére, akit a merénylet közvetett okozójának tartanak, szintén a távolmaradtak között van. Pontosan tizenkét órakor gyulladtak fel az ülésteremben a lámpák és Ebert elnökkel az élén bevonult a birodalmi kormány. Ebert elnök közepmagas természetén jól áll a szalonöltöny. Fekete haját rövidre vágta és fölfelé fésülve viseli, szakállja nincs, kisbajusza van, az arca egészségesen, szinte vidékesen piros.

télyt előteremtenie, amely elegendő volna arra, hogy az állam pénzügyileg talpraállhasson. Ebben az esetben újszerű politikai probléma adódik. Ausztriának, mely még mindig a nagy gazdasági lehetőségek állama, meg kell találnia a módját, hogy kiüvrölje kölcsönözze magának politikai tekintélyt, ha ki akarja kerülni a végleges katasztrófát. Halogatásra már nincs idő. Olyan országban, ahol a legfontosabb pártok szociálista érzelműek, egy

kormányzat sem merithet politikai forrásokból olyan tekintélyt, ami erőt adna azokhoz az erőteljes intézkedésekhez, amelyekkel a költségvetését a deficitől megszabadíthatná. Állításom igazságát sokféleképpen megvilágíthatnám. Minden adatból kiderülne, hogy Ausztria politikai tekintély hiányában ment tönkre, amiképpen saját maga tehetségéből nem tud új erőre kapni, hogy reorganizálódhatna.

Az orgoványi bünper folytatása.

(A meggyilkoltak hozzátartozói vizsgálatot kérnek maguk ellen.)

Az orgoványi bünper mai főtárgyalásán jelentéktelen tanúk kihallgatása után Beck Ilonát, a meggyilkolt Beck Sándor leányát hallgatták ki a bíróság, aki apja elhurcoltatásának ismeretes körülményeit adta elő. Szembesítés alkalmával Zbonában és Juhászban felismeri azt a két fegyveres embert, akik atyjának revolvert szegezve, arra kényszerítették a meggyilkoltat, hogy bemenjen velük a szobába. Elmondja, hogy a mikor az apja az ablakon kiugrott, Zbona volt az, aki az ablakon utána lött. Zbona és Juhász tagadják, hogy a leány állításai megfelelnek a valóságnak. A tárgyalásvezető kérdésére Beck Ilona folytatja a vallomását és elmondja, hogy a család többi tagjait elkergették az apja mellől, akivel felnyitatták a Wertheim-szekrényt, amiből kimarkolták a pénzt.

Tanu: Zbona volt mindenben a vezető!

Zbona: Nem voltam én vezető!

A tanu: Zbona a pénzből egy csomót átadott Juhásznak. Anyám az egész idő alatt könyörgött, hogy ne bántsanak bennünket, de nem hallgattak ránk. Összes ruháinkat

kihajgálták az ablakon, még a nő cipőket is.

Elnök (Zbonához): Minek kellett maguknak a cipő?

Zbona: Nekem nem kellett.

A tanu ezután folytatja a vallomását és elmondja, hogy a vádlottak felszólították apját, hogy öltözködjék. Amikor pedig az öreg Beck az elnyűtt bekecsét vette magára, Zbona rászólt, hogy vegye csak fel az ünneplőruháját, mert arra még neki szüksége lesz. Ezeket a ruhaneveket később visszakapták.

A főtárgyalásnak további során Beck Ilona tanu megeskete után azt kérte a bíróságtól, hogy a leg súlyosabb vizsgálatot indítsák meg ellenük a tárgyaláson többször hangoztatott vádak miatt, amelyeket a kommunizmus és a román megszállás alatti viselkedésük miatt emeltek a sértettek ellen. A tárgyalásvezető Györffy őrnagy Beck Ilona kérelmére a következőkben válaszolt:

— Kisasszony kérését tudomásul veszem. A védelem ugyanilyen céllal tanúk beidézését is kérte. A vizsgálat emé részére is sor fog még kerülni.

Gyors lépésekkel megy föl a koporsó lábánál levő virágmező mellett az emelvény lépcsőjén.

Valahol egy láthatatlan zenekar játszani kezd. Beethoven gyászindulója. A gyászinduló végét ér. Ebert elnök kezd beszélni elsőnek. Szemmel láthatólag elfogult, mély meghatottsággal kell küzdenie. Első szavai szinte érthetetlenek. Lassan azonban ura lesz önmagának:

— Itt nyugszik Rathenau, aki a hazáért való munkában esett el! A német újjáépítés feladata elvesztette legtehetségesebb munkáját!

Mindevégig nagyon egyszerűen halkan, nemesen, izlésesen beszél. A következő szónok Bell volt gyarmattügyi miniszter a birodalmi gyűlés alelnöke. Ezután Rathenau pártja a demokráta-párt nevében Koreil bucsuztatta el a nagy halottat. Jeremiás próféta elkeseredésével kiált fel, a mikor ezt mondja:

— Hová sülyedtünk Németországban, amikor az embereket itt aszerint kezdik megítélni, hogy milyen fajhoz, milyen valláshoz tartoznak!

A láthatatlan zenekar újra megszólal. Halotti induló az Istennek alkonya című. Wagner-operából. Tompa dobbanások. Mintha valahol messze, a föld felett, a távoli letakart dobokat ütöknék. Azáltal felharsannak a réztrombiták, a gyászmenet marsütémébe, mint

éles felkiáltások csuklanak belé a rikoltó felsíráások. A zene elhal. Ebert elnök mozdul meg elsőnek, a kormány kivonul a teremből, a képviselők a kijárók felé húzódnak. A kerek termen két fekete vonalban húzódik végig a sorfalat álló gyászközönség. Néma várakozás. Most megnyílik egy oldalajtó, cilinderes urak váltán belebeg a fekete-piros-sárga zászlóval letakart koporsó. A koporsó mögött Wirth kancellár karján asszonyalak, akit egészen eltakarnak a sűrű fátyolok. A meggyilkolt miniszter özvegye... A sort álló tömeg fejét hajt amerre elmennek. Távolabb tisztelgve meghajlik két student zászló. Eltűnnek a főbejáró irányában. A tömeg nyomukba zúdul. A Reichstag-palota fölépcsőzetével szemben diszorséget álló Reichswehr. A katonák tisztelgő állásba merevednek. Egy katonabanda gyászindulóba fog. A mozisok és fotografusok magasba emelt készülékekkel rohannak előre. Azután a kordon átszakad, a teret előnti tömeg. A halottas kocsi, a családtagokat és a legközelebbi barátokat szállító autók már megindult a Siegesallén keresztül a családi sírbolt, Ober-schönenweide felé...

Len az utcán zuhogó esőben rengeteg ember. A tömeg megtorlódik a Brandenburger Tor szűk bejárói előtt.

Grohmann védő kéri azután, hogy miután nem az élöket akarták a vádlottak sérteni, hanem a halottakat, a gyilkosság áldozatait ezért ezekre is terjesszék ki a vizsgálatot. A tárgyalásvezető erre kijelentette, hogy ezt nem fogják megengedni, mert az nem tartozik a tárgyhoz. A perben szereplő vádlottak Györffy őrnagy-hadbíró kijelentése szerint nem hozták fel tettük indoklására, hogy ébredő érzelmekkel volnának eltelve, vagy pedig azt, hogy hazafiságból cselekedtek volna. Ezután Varga Máriát, Beckék szolgálóját hallgatták ki, aki Beck Ilonával azonosan vallott.

Irodalom és művészet.

Az Arnyhalász.

A budapesti Belvárosi Színház tegnap este kezdte meg vendéjátékának sorozatát az aradi színpadon. Az első debut alkalmából Jean Sarment, az új francia színműíró generáció talán legnagyobbívótobb tagjának magas irodalmi értékű négyfelvonásosát, az Arnyhalászt hozták. Kétségtelenül saját énjéből, a maga elgondolásaiból és lelkítéséből tár elének nagyon sokat a szerző ebben a darabban.

Jean, a pompás fiatalember, a nőutáni hiábavaló vágyakozása következtében megismeri önmagával, a lelkével. A Feledés lesz urra felette. Gondolatai elvesztik a távolságot, s az elmúlt időket, melyeknek csak egy alakja él még fátyolozottan az agya háttérében: a Nő. Az anyja és a fivére, hogy a csendes bolond fiu szívénél új vigaszt adjanak, egy nőt hoznak a házhoz, aki külsejére ugyanaz, mint az első, hasonlatosságban összetéveszthető a másikkal. Ez a lány romlatlan, tiszta és megértő. Mi sem természetesebb tehát, minthogy csakhamar megszereti ezt a kedves, bohókás beteg fiut, aki egy napon azzal lepi meg Nellyt, hogy feleségül akarja venni. A leány örömmel fogadja a tervet és együtt szövik a nászutazás gyönyörűségeinek fátyolát, melyen keresztül Japán, az ismeretlen csodálatos föld bontakozik ki lelkiszemei előtt a gyógyulás jövőjének hajnalán. A boldogság, a nő szerelme, a fiu öntudatának mélyén meggyújt régi képeket is felszínre veti csakhamar, azonban ezt a hirtelen gyógyulást egy csapásra semivé teszi René, Jean bátyja, aki halálosan beleszeret Nellybe és ennek az eszmének vad önzéssel áldozza fel öccse alig visszatért gyógyulását. Leleplezi Nellyt, aki nem azonos, csak a megtevesztésig hasonló a másikkal. Jean összeroppanva, újra meggyötört lélekkel veszi észre csalódását és ujja frissíti régi szenvedélyét: a halászatot. Csakhogy ezuttal változást visz ebbe az élvezetbe: a pisztolyt, mellyel a halak árnyékára célozva, találja el ürge áldozatait. Mikor bátyja megtudva Nellynek öccse iránt érzett igaz szerelmét, lemondásra készen meg akarja menteni Jeant, azt halálosan megsebesítve hozzák be a bus, bolond fiut, aki „mindent célbavett és mindent eltalált.”

Rég nem látott siker koronázta be a tegnapi estét, ami a budapesti szenzációs színpadi siker után szinte előrelátható is volt. Elsősorban a címszerep aktoráról, Balló Elemérről kell itt szólnunk. Csodás átérzéssel, rengeteg intelligenciával, a hang- és beszéd tudás, a játékeffek-

tusok kiváló készségével egyenitette meg előttünk a két életet élő Jean finoman szubtilis alakját. Titkos Ilona Nelly szerepében az üde, fiatal leányt állította elének minden tiszta ösztönével, hirtelen ébredt szerelmével. Boray Lajos, René alakítója az első két felvonásban kellő művészetel játszott meg előttünk a magával viaskodó testvér és szerelmes karakterét, a harmadik felvonás nagy összeütközését Jeannel nem hozta ki tökéletes beszéddel és mimikával. Gömör Emma és Sipos, az elmaradt Mészáros Giza, illetőleg Harsányi Rezső helyett sok odaadással vállalkoztak az utolsó percben a hirtelen beugrásra. Alakításuk minden tekintetben sok dícséretet érdem. Az előadás előző dr. Bárdos Artur igazgató, az ensemble vezetője tartott magasnívójú irodalmi előadást a modern francia drámáról és Sarmentről. (bgy.)

* A színházi iroda hírei: A budapesti Belvárosi Színház csütörtöki vendéjátéka technikai okok következtében elmaradt. A csütörtök estére váltott jegyek péntek estére érvényesek. Csütörtök este a szezon legnagyobb siker aratót operettje: a Szerencsetánc kerül elsőrendű szereposztásban színre. — Fi-Fi vasárnap d. u. 3 1/2 órai kezdettel, leszálított helyárrakkal, először kerül színre délutáni előadásban a bemutatott szereposztásával.

* A cluji nemzeti színház vendéjátéka. A cluji nemzeti színház azzal a kérelemmel fordult a város vezetéséhez, hogy 23-án Aradon előadást szándékozik tartani, amelyhez megfelelő helyiséget kér. A színházi bizottság mai ülésén elhatározta, hogy 23-ára a téli színházat a cluji nemzeti színház rendelkezésére bocsátja.

* Molnár Ferenc Ördöge utoljára csütörtökön megy az Apollóban. A darabnak megjósolt sikere nem maradt el. A szereplő művészek munkája, a film megrendezése és kiállítása mind nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyönyörű szindarab tökéletes összeállításban kerüljön a közönség elé és ez indokolja azt a nagy sikert, amelyet a darab aratott. A szereplő művészek közül ki kell emelnünk Várkonyi Mihályt és Martos Erzsit, valamint Spolarits Ollyt, akik művészetükben valóban mélyreható értékeket tártak fel. A kiváló képet csütörtökön utoljára vetíti az Apolló.

* Az ördögös baronesz utolsó előadása csütörtökön lesz az Uránia színházban. A nagyszerű vigjáték műsor, amely szerdán oly kellemes perceket szerzett az Uránia közönségének, még csütörtökön kerül bemutatásra. Az ördögös baronesz és Csendélet a leánypenzióban című vigjátékok nagyszerű helyzet- és jellemkomikumokkal általános derűtséget váltottak ki a nézőtérben. A két kép főszerepeiben a bájos Hilde Wörner és Leon Peukert bámulatos alakítást nyújtanak. A kép csütörtöki utolsó előadása iránt óriási az érdeklődés a közönség körében.

* „Rezervista Álma” bemutatja az Apolló színház. A háboru borzalmait, mint messzetűnő rossz álmot jelentkeznek ma már emlékezetünkben, de sohasem vesztik aktualitását annak visszaidézése. A „Rezervista Álma”, amely megrázóan szép felvételeivel elragadja a közönséget. A kép bemutatója pénteken lesz az Apollóban.

Justh Jánosné színművei.

— Az író nő nyilatkozata az „Aradi Közlöny”-nek. —

Néhány héttel ezelőtt megemlékezett az Aradi Közlöny arról a zindarabról, amely egyelőre egy aradmegyei előkelő uriaszony asztalfiókjának díszé ugyan, de kétségtelenül rövid idő alatt nagy sikerű szenzációja lesz valamelyik budapesti színháznak. Justh Jánosnéról van szó. Justh János volt csanádmezei főispán nejéről. Régebbi idő óta művelői már az irodalmat „nem versel, sőt regényt sem tudna írni” mint maga mondja, hanem a budapesti „Magyarország” tárcarovatának az elmúlt néhány esztendőben egyik legszorgalmasabb novellistája volt. Ezek az írások sok meglátásról, ösztöndíj irintudásról és a gondolatok még legszélsőbb régióiban is otthonos jártasságról tettek tanubizonyosságot. Épen ezért fogadtuk kellő érdeklődéssel a színpadon urinő új, nagy munkájának hírére, épen ezért kerestük őt fel, hogy megtudjunk egyetmást erről a darabról, amely hozzáértő szakemberek véleménye szerint is jóval több a hűkedvelő írók átlagos szárnypróbálgatásánál és a szerzőnővel lefolytatott érdekes intervjút sietve adjuk vissza az érdeklődőknek:

— A darabom — jelentette ki a méltóságos asszony — már jó néhány hetes. Hogy hogy is keletkezett? — Istenem! Odakünn a kastélyomban írtam meg, mert kedvem tellett benne. Ugyszólván szükséglet volt nálam az írás. A magány, a környezet, a természet magam körül egyenesen ihletett arra, hogy alkossak valamit. És vajjon alkothat-e szebbet az ember, mint napvilágra hozni, megörökíteni mindazt ami benne él, ami a lelke, a gondolatai, az érzelmei legmélyén szendereg? Írtam. A fantáziám — van hála Istennek — belőle — egy-kettőre kidolgozta magának a témát. A részleteket: a stílust és a mozgalmasságot, az izlésem és az elképzelésem adta meg hozzá. Hogy mi a darabom tárgya? Ezt nagyon bajos részletezni. Szerintem maga az Élet. Ez a nagy forgó, szintelen mozgó valami, ami körülöttünk tombol és ami tele van ezer veszéllyel, csunyaasággal és szertelenséggel. Komédiával és tragédiával. A főalak természetesen az asszony — Varsányi Irénre gondoltam folyton, amíg írásba vittem a karakterét, és az ebből fakadó művészi lehetőségeket. A darab címe, — furcsa „Egy pár keztyű” pedig tulajdonképpen nem is egy pár keztyűről van benne szó csak egy keztyűről, annak is a gombjáról, még pedig egy nemlétező, különös, sosem látott furcsa kis gombjáról. Hogy lesz-e sikere? Nem tudom! Mikor Hegedűs Gyula, aki boldogult apó somnak Justh Gyulának volt, meg hitte embere itt járt Aradon, megmutattam neki ezt a munkám, a

mely egy prologussal kezdődik és hat képre oszlik. Tulajdonképpen ő volt az, aki rábeszélte, hogy adjam be a Vigszínházhoz. Ez a közeli hetekben meg is fog történni. — Ha érdeklő, egy másik érdekes dologra is kitérhetek. Pechy Erzsébet itt tartózkodása alatt többször együtt voltam a művésznővel, kinek bájos egyénisége és egy

idevágó óhajta egy operette libretto megírására inspirált, melynek főszerepét természetesen ő játszotta. A téma itt is elkészült csak hamar. Szerénytelenül nélkül azt is bátran állíthatom, hogy közmegelegedésre és most — a megfelelő komponistára várok, akit maga a művésznő szemel majd ki Pesten a megzenésítésre. Tekintettel arra, hogy itt csak a szimpla sujt van meg, erről egyelőre bővebben nem nyilatkozhatom.

Magyar tisztviselők kiáltványa.

(A kik utólag jelentkeztek esküre.)

Az utólag esküre jelentkezett magyar tisztviselők cluji alkalmi bizottsága felhívást bocsájtott ki, melynek a megszólítása a következő: „Polgártársak! Képviselő Urak! Szenátor Urak!” A felhívásban a többek között a következőket mondja az alkalmi bizottság: A magyar tisztviselők a megszálló hadsereg elől nem menekültek el, hanem helyükön maradván, a nemzetközi jog szellemében szükséges és kívánatos kötelességüket lojálisan teljesítették. Sőt 1919. január havában egy külön vegyes bizottság járt Sibiuban (Nagyszebenben) a Consiliul Dirigent előtt kifejtette, hogy egyszerű hivatalnokai eskü letétele mellett az összes hivatalnokok a békekötésig a legnagyobb korrektséggel fogják teljesíteni kötelességüket.

Nincs többé „zupringer.”

(Ezután az állami munkaközvetítő helyezi el a cselédeket.)

A napokban egy rendelet jelent meg, amely megszünteti az összes munka- és cselédközvetítő működését. Ezentúl az állami munkaközvetítő hivatala lesz cselédekkel ellátni a nagyközönséget.

A rendelet megjelenése nagy riadalmat keltett a cselédek között, akik nem tudják megérteni, hogy voltaképpen miért is nem ülhetnek továbbra is az öreg cupringerek cselédelhelyező irodájában. Mert nem is olyan régen, még a jó Iritzné szerzett nekik helyet egy-egy finom, uri háznál, ahol jó kosztot, jó szó mellett végeztek szolgálatokat, hogy azután az aratás megkezdésekor visszatérjenek cífatornyos falujokba... nyári mezei munkára.

Alább hűségesen beszámolunk azokról a tapasztalatainkról, a melyeket a rendelet kibocsátása után szerezhettünk illetékes helyeken.

Özv. Iritz Izidornét

az első aradi cselédelhelyező intézet tulajdonosát kerestük fel először. Érdeklődtünk a rendelet hatása felől. Iritzné gyöngye hangon a következőket válaszolja:

— A rendelet életbeléptetése igazán nehéz helyzetbe sodorja ugy, a közönséget, mint a cselé-

Ezután a felhívás az utólag esküre jelentkezett tisztviselőket a mai nehéz költözöködési és lakásviszonyok közepette a régi alkalmazási helyen, az imperium átvételekor viselt állásaikba sürgősen helyezték vissza s a szolgálat folytonosságának elve alapján a mai fizetést bizottságok részükre. Az utolsó alkotmányos előléptetések vétessenek fi gyelembe. 2. A koruk és más törvényes oknál fogva szolgálata nem alkalmas tisztviselők a jogfolytonosság elve alapján a mai fizetésnek megfelelően nyugdíjaztassanak.

cselédek és munkanélküliek álltak körül. Bizony sokan voltak. Zűrzavar, zajos beszélgetés, borszag káoszként kavargog a levegőben. Vigasztalt azonban az a tudat, hogy csak egyes napokon vannak ilyen sokan az állami munkaközvetítőben, amely igen sok állásnékülit juttat munkához és ezentúl még cselédeket is ez fogja elhelyezni az aradi családközlőben.

Néhány héttel ezelőtt még a cselédek a cupringer boltjában várták a jószerecsét. S ha bétévedt egy nagysága és megkérdezte egyik cselédétől, hogy: — Menyt kér egy hónapra? — 350 leit!

A nagysága bizony erre elszörnyűködött, a cseléd pedig visszaült a helyére — hogy esetleg holnap a munkaközvetítőt vegye igénybe.

... Most már a cselédelhelyező intézet is megszűnt. Kihalt a cupringerek világa. Becsukják boltjukat a magán-munkaközvetítők is... (S—d 1—1)

Harc egy orfeumért.

BUDAPEST. A vasárnap hajnalban félbeszakított fővárosi közgyűlést kedden délután folytatták és szerdán hajnalban befejezték. Az ellenzéki demokrata és liberális oldal csendesen obstruált. Az ülés legérdekesebb tárgya a fővárosi színház részvénytársaság kérelme, amelyben azt kérték, hogy a Fővárosi Orfeumok színházzá való átalakítását engedélyezzék. A tanács elutasító javaslattal juttatta a kérelmet a gyűlés elé. Pakots József az engedély megadása mellett szólalt fel. Hangsúlyozta, hogy meg kell adni az engedélyt, mert a színház a magyar kultúrának egy új vára lesz. Kifejtette még, hogy az Erdélyből, Felvidékről és a Délvidékről Budapestre sereglő magyar színészek, akik ma nyomorognak, kenyérhez juthatnának az új színházi vállalkozásnál. Az írók érvényesülését is elősegítené az új színház. Szerinte a Fővárosi Orfeum varieté, amelynek jellege nemzetközi és szelleme idegen, nővéja pedig az, amit az idegen artisták nyújtani tudnak. Végül hangsúlyozta, hogy a színház a magyar nevet szárnyrakaphatja és a magyarságnak új diadalt hozhat. Hivatkozik a Vigszínház példájára, melyben a magyar színjátszó művészek egész sora fejlődött ki, akik tulmentek az ország határain, sőt túllépték a kontinens határait is és átszárnyaltak Amerikába és ott újabb tisztelőket szereztek a magyar színművészetnek. Hódítottak.

Közbekiáltás: — Meghódították Ben Blumenthal!

Tudvalevő, hogy a részvénytársaság mögött Blumenthal az ismert amerikai színházi vállalkozó áll. Ujváry Dezső a keresztény párt szónoka a munkásság érdekében tiltakozott az orfeum megszüntetése ellen. Szerinte semmi kulturális érdek nem fűződik Ben Blumenthal vállalkozásához. Végül

közgyűlés többsége amellett szavazott, hogy a színháznyitást engedélyt ne adják meg és így megmarad a Fővárosi Orfeum továbbra is orfeumnak.

HIREK.

— **VIDÉKI ELŐFIZETŐINK-HEZ.** Az előfizetési negyed alkalmával az eddigi szokástól eltérőleg, postautalványt nem csatoltunk lapunkhoz. Tisztelettel felkérjük t. vidéki előfizetőinket, hogy úgy határozzanak tartozásukat, mint előfizetésüket az „Aradi Közlöny”-re a kiadóhivatalnak mielőbb beküldeni szíveskedjenek, hogy a lap zavartalan küldése biztosítva legyen.

— **Román-jugoszláv vasuti egyezmény.** Timisoara. A román és jugoszláv kiküldöttek ma aláírták a Kámeral-Moravica-Bazias vasutvonal megnyitására vonatkozó egyezményt. A két állam megbízottai most a román-jugoszláv határ végleges megállapításán dolgoznak. Az ebben munkálkodó bizottságok tehatalommal vannak felelősségükre. (Rad.)

— **Megszűnik a maximálás.** Cluj. Az itteni kereskedők csütörtök este 8 órakor az iparkamarában ülést tartanak a jelenlegi valutarendszer ellen. Cluji hivatalos helyről közlik, hogy a kormány beszüntette minden nemű szükségleti cikk maximálását. (Rad.)

— **Még júliusban kifizetik a vasutasok járulékát.** Cluj. A CFR. vezérigazgatójának rendelete alapján a vasutasok részesedési járulékának júliusra esedékes részleteit július 17-ig ki kell fizetni. A jutalék ugyanakkora lesz, mint a május havi. (Rad.)

— **Az aradi tanfelügyelőség értesíti a tanítónőket és tanítókat,** hogy július és augusztus havi fizetéseiket hoinaptól kezdve felvehetik a tanfelügyelőségénél. Tehát egyszerre két havi fizetést kapnak előre.

— **Áttulásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)**

— **A Magyar Szövetség központi értekezlete.** A Magyar Szövetség intéző-bizottsága ma a következő meghívót bocsájtotta ki: A Magyar Szövetség tagjait, hogy a folyó évi augusztus hó 5-én délután 3 órakor az alábbi tárgysorozattal tartandó központi választmányi ülésen, illetőleg a folyó-évi augusztus hatodikán délután 3 órakor a cluji (kolozsvári) református teológia nagytermében (I. emelet) az akkor tartandó nagygyűlésen megjelenni szíveskedjenek. Az 1921. július hatodikán elfogadott szervezeti szabályzat 8. §-a értelmében a nagygyűlés tagjai: a központi, megyei, járási és városi választmányok tagjai és a két utóbbi választmányból minden megkezdett 5000 tag után küldött 2—2 külön képviselő. Az igazolás megkönynyítése céljából kérjük a választmányi tagok névsorát velünk sürgősen közölni, az 5000 tag után küldött 2 külön képviselőt pedig szabályszerű igazolvánnyal ellátni szíveskedjék. **Tárgysorozat:** 1. Elnöki ráteremtő. 2. Szervezeti szabályzat módosítása. 3. Választások. Cluj, 1922. június 21. Az Intéző-Bizottság nevében: **Haller, elnök. Dr. Deák, titkár.**

Tervezet sorozatos gyilkosságokra.

(A fekete lista halálraítélte.)

BERLIN. A rendőrség tudomására jutott, hogy a C (Consul) szervezet a legközelebbi napokban a következők meggyilkolását tervezte: Gröner közlekedésügyi miniszter, Gissberg postaügyi miniszter, George Barnhardt a Vossische Zeitung, Theodor Wolff a Berliner Tagblatt és Helmuth von Gerlach a Welt am Montag főszerkesztője. A felsorolt vezetőegyeniségeket most külön detektivcsoport őrzi. A Harden Miksa író ellen elkövetett merénylet letartóztatott tetesének, Weighardnak a vallomása

— **Új ércpénzek kerülnek forgalomba?** Bucuresti. A Banca Nationala javaslatot tett a pénzügyminiszternek, hogy a megrongált papírpénzeket cseréljék fel ércpénzekkel. Egyelőre csak egy és öt leies ércpénzeket bocsátanak forgalomba 500 millió lei értékben. A pénzügyminiszter tudomásul vette az ajánlatot, de kijelentette, hogy erről csak később fog dönteni, mivel az új pénz kibocsátása összefüggésben áll más pénzügyi problémákkal is, amelyeket szintén sürgősen kell megoldani. (Rad.)

— **Lakáskiutalások.** A lakásbéradóbizottság tegnap délután tartott ülésén több lakáskiutalási kérelem felett döntött. Szabó vasuti tisztviselőnek a Strada Turnului (Lovarda utca) 1. szám alatt egy háromszobás, Balázs Márton tanárnak a Strada Alexandrescu (Bercsényi-utca) 16. szám alatt egy háromszobás, Mladin rendőrtisztnek a Boulevard Regina Maria (Andrássy tér) 1. szám alatt egy kétszobás és dr. Popovicu táblabíróknak a Piata Luther (Luther-tér) 2. szám alatt dr. Gross Alauár ügyvéd volt lakásából kétszobás lakást utalt ki a bizottság.

— **Állások a munkaközvetítőnél.** Az aradi állami munkaközvetítő hivatalnál a következő állások betöltésére lehet jelentkezni: 2 bognár, 2 keztyükészítő leány, 1 szakácsnő, 1 kifizetői dobozgyárba, 3 háztartásbeli alkalmazott, 5 faesztergályos, 1 rézműves és 1 vasesztergályos. Állást keresnek: 1 irodista, 1 ügynök, 1 boltiszolga, 2 szabósegéd, 1 vaskereskedősegéd, 4 hentes, 1 bádogos és 2 gyárimunkás. Az állami munkaközvetítő hivatal vezetője felhívja az összes állásnélküli szakácsnőket és háztartásbeli alkalmazottakat, hogy állások elnyerése végett jelentkezzenek az állami munkaközvetítő hivatalos helyiségében: Bul. Carol I. (Erzsébet-körut) 16. szám alatt, az Ipartestület épületében.

— **Tűz a Str. Sfanta Josif (Bajza-utcában.)** Ma délelőtt fél tíz órakor a Str. Sfanta Josif (Bajza-utca) 12. számú házból tűzet jeleztek a városi tűzoltóságnál. A tűzoltóság Mihajlovits Gyula főparancsnok vezetésével néhány perc alatt teljes apparátussal kivonult a helyszínre, ahol hatalmas lánggal égett az udvarban levő nyári konyha és már a deszkából felépített istálló is tüzet fogott. A tűzoltóság azonnal hozzálátott a tűzoltáshoz. A főcél az volt, hogy a lángoló konyha és istálló körüli épületet megmentse. A főparancsnok és a tűzoltószemélyzet odaadó munkájának köszönhető, hogy

sából kiderült, hogy a tettesek három hét óta készültek a merényletre.

BERLIN. A birodalmi tanács tegnap 48 szavazattal 18 ellenében elfogadta a köztársaság védelméről szóló törvényjavaslatot. A javaslat ellen szavaztak: Bajorország, Kelet-Poroszország, Nyugat-Poroszország, Brandenburg, Pomeránia, Posen, Alsó és Felső Szilézia, Schleswig-Holstein, Hessen és Nassau képviselői. Az amnesztia törvényt pedig 55 szavazattal 11 ellenében elfogadták.

— **Tűz csakhamar sikerült lokalizálni.** A konyha és az istálló azonban teljesen porrá égett. A vizsgálat megállapította, hogy a tűz a nyári konyhából kipattanó szikráktól keletkezett. A nyomozás abban az irányban is megindult, vajjon a tűz elővigyázatlanságból keletkezett-e, vagy hogy terhel-e valakit a felelősség?

— **Divatlapok nagy választékban** Kelet hírlapirodában Arad.

— **Elásott fegyver.** A Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) levő Maár kefégyár udvarán egy Manlicher fegyvert találtak elásva. A rendőrség a fegyver elrejtőjének kézrekerítésére megindította a nyomozást.

— **Talált akták.** Dr. Szegő Henrik radnai ügyvéd nevére kiállított borítékban egy bérköcsiban aktákat találtak. Igazolt tulajdonosa átvetheti a rendőrségen.

— **Az angyalcsinálás áldozata.** A butini csendőrség ma jelentést tett az aradi ügyészségnek arról, hogy a közeli Mustesti községben Amster Georgina fiatal parasztnyecsken tiltott műtétet hajtottak végre. A szerencsétlen asszony az operáció következtében vérmérgezést kapott amelybe hamarosan bele is pusztult. A vizsgálóbírósa az ügyészség rendelkezése hoinap fogja felboncolni a holttestet és máris intézkedett, hogy a műtétet végzett szülésznot a csendőrség tartóztassa le.

Befejezés előtt

az Astra-sztrájk

Az Aradi Közlöny mai számában megírta, hogy az Astra vágogonyár munkásai ma reggel újból megkezdték a munkát. A munkások azzal a feltétellel álltak újra munkába, hogy ha 9 óráig a gyár igazgatósága nem teljesíti kérésüket ismét sztrájkba lépnek. A gyár igazgatósága áttette a munkások ügyét a munkafelügyelőséghez. — Így a tárgyalásokat Popescu munkügyi felügyelőnek kellett volna a munkások bizalmiférfiával lefolytatni. A munkügyi felügyelő azonban csak fél tizenkettőkor érkezett meg a gyártelepre, a munkások pedig elhatározásuk szerint 9 órakor már sztrájkba léptek. Popescu munkügyi felügyelő azután délután 5 óráig tárgyalta a munkások megbízottáival. A tárgyalások ugyan még nem vezettek semmiféle eredményre, azonban annyit máris sikerült elérni, hogy hoinap reggel a sztrájkolók munkába áll-

janak. A tárgyalások valószínűleg hoinap délig végleges befejezést nyernek.

Bajban a baptista tanulógyermek.

(Megbuktak a hittanból.)

Tudvalevő, hogy Romániában számos baptista hívő él, akik alig néhány egyházközség kötelékébe tartoznak. Ennek az egyszerű, minden külsőségektől mentes vallásnak híveit most igen nagy veszély fenyegeti. Egyes községekben ugyanis az elemi iskolákba járó baptista gyermekek vallásánból vagy nem kaptak érdemjegyet, vagy egyszerűen megbuktatták őket a hittanból. Természetesen a szülők körében nagy megütközést keltett ez az intézkedés. A tanulók között sokan vannak olyanok, akiknek tiszta kitűnő és jeles osztályzatuk van és csupán vallásánból van elégtelen érdemjegyük. A baj orvoslásra vár, mert a csatolt részeken még a régi magyar törvények érvényesek. Az 1895. évi 43. tc. pedig a baptista vallást törvényesen bevett vallásnak nyilvánítja.

A tanulók sajnálatos helyzetét dokumentálják a következő adatok: Siclau (Siklós) községben 8 harmadik osztályu, egy részük tiszta kitűnő előmenetelű tanuló, névszerint: Bradean Katalin, Mayer Julia, Selegian Danica, Sonca Floare, Crisan Tódor, Torsan Katalin és Mária, Serbán János éppen csak vallásánból buktak meg. Hittanból nem kaptak érdemjegyet Bihel Demeter IV. és Morgos Zsófia III. osztályu tanulók, Nadab községbeliek. Ezeknek a helyzetük annyival rosszabb, mert az osztályt ismételniük kell, bár más tárgyból eléggé kedvező érdemjegyeket nyertek. Az elégtelen hittan jegyekre az szolgáltatott okot, hogy baptista szülők gyermeküknek hittanjegyet a görög-keleti hitoktatók nem fogadták el.

Az illetékes körök feladata lenne mindenesetre intézkedni, hogy ezek az állapotok megszűnjenek, mivel lehetetlenség az, hogy a minden tárgyból jeles tanulók — éppen vallásánból bukjanak el. A baptista vallásfelekezeti hível különben is elég nagy számban élnek Románia területén, sőt a Besszarabiában és Bukovinában lakók száma is igen tekintélyes.

Nem tudjuk, hogy miképpen történhettek meg ezek a különös dolgok, éppen a baptistáknál, mivel a romániai kultuszminisztérium 1921. év december hó 24-én kiadott 68135. számú rendeletével hatályon kívül helyezte az 1921. évi április hó 1-én kiadott 15831. számú rendeletet, amely előzőleg megtagadta a baptista vallásfelekezet elismerését.

Segíteni kellene az illetékes tényezőknek ezeken a val lástanból megbukott baptista tanulókon, akik éppen olyan joggal bíró polgárai hazájuknak, mint bár mely más valláshoz tartozók.

Felemelték a városi bizonyítványok kiállítási díját.

Amikor a külföldre utazni szándékozók végig járják az utlevélhez szükséges okmányok megszerzésével járó kálváriát, boldog megnyugvással érkeznek a végső stációhoz, ahol az erkölcsi bizonyítványokat osztogatják. Eddig a városnak az erkölcsi bizonyítványok kiállításából öt leu anyagi haszna volt, a mely összeget a kezelés fejében fizették ki az okmányok beszerzésével agyongyötört erkölcsös balandók. És csodálatos, hogy dacára a sok kótás-futásnak, annyi ember még sohasem kívánta erkölcsét igazoltatni, mint most tanában. Naponta száz és száz ember kér erkölcsi bizonyítványt az első kerületi előjáróságtól. Legujabban az a meglepetés érte a kérvényezőket, hogy a város a bizonyítvány kiállítási díját 5 leiről 10 leire emelte. Ehhez az összeghez hozzá jön még két leu városi bélyeg, egy leu okmány és 25 banis segélybélyeg illeték. Kérdést intéztünk az illetékes körökhöz, hogy mért emelték fel az erkölcsi bizonyítvány kiállítási díját és azt a „megnyugtató” választ kaptuk, hogy a város az összes hivatalos bizonyítványok kiállítási díját felemelte 5 leiről 10 leire.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (július 5.) Dollár 170, márka 40, sokol 320, dinár 210, francia frank 15, magyar korona 18. Budapesti kifizetés 650, bécsi kifizetés 122, berlini kifizetés 39, prágai kifizetés 335.

Bucurestii kurzusok (július 5.) Márka 40, francia frank 14.50-70, dinár —, sokol 320-25, dollár 170-75, osztrák korona 120-25, magyar korona 17-18. Párisi kifizetés 1470, newyorki kifizetés 178, prágai kifizetés 335, berlini kifizetés 3925, bécsi kifizetés 120, budapesti kifizetés 17.

Zürichi nyitás (július 5.) Berlin 119, Newyork 524.75, Milano 2430, Prága 10.10, Budapest 45.50, Zágráb 160, Varsó 11, Bécs 2.50, osztrák bélyegzett korona 2.75.

Budapesti nyitás (július 5.) Dollár 1127, márka 269.50, osztrák korona 6.50, lengyel márka 22.05, lira 50.00, leu 6.50. Kifizetések: Berlin 267, Milano 53.25, Páris 95.25, Varsó 22.00, Zürich 218.50.

Zürichi zárlat (július 5.) Berlin 120.50, Newyork 524.25, Milano 2405, Prága 10.10, Páris 4315, Zágráb 160, Varsó 11, Bécs 250, osztrák bélyegzett korona 2.75.

Budapesti zárlat (július 5.) Dollár 1122, márka 272, osztrák korona 5.22, leu 656, dinár 13.78, lira 325, francia frank 9300, lengyel márka 22.10, svájci frank 216.75.

Bonyodalmak egy előadás körül.

Tegnap este a budapesti Belvárosi Színház vendégművészeinek előadása az aradi városi színházban fél kilenc helyett fél tizkor kezdődött. A nagyszámu türelmetlen közönség körében ez a késedelem különböző hírek terjesztésére adott alkalmat. Az első verzió szerint a vendégművészek egyrésze nem érkezett meg Aradra és ez hátráltatta az előadás megkezdését. Később azonban az a hír terjedt el, hogy a hatóságok gördítettek akadályt az előadás megkezdése elé. Illetékes helyről nyert információk szerint a késedelem oka az volt, hogy a vendégművészek játszási engedélye még nem érkezett meg Aradra. Róna Dezső színházigazgató már úgy határozott, hogy visszafizeti a közönségnek a beléptidíjakat, mert nem merte saját felelősségére megkezdetni az előadást. Szerencsére az aradi hatóságok vezetői tudomást szereztek a kellemetlen bonyodalomról és intézkedtek, hogy az előadást megkezdhesék és kijelentették a színházigazgatónak, hogy az esete-

ges kellemetlenségeikért maguk vállalják a felelősséget. A színházi bizottság ma délelőtti ülésén szóba került a tegnapi este kellemetlen incidens és a színházigazgató kijelentette, hogy kénytelen a budapesti művészek vendégjátékát egyelőre beszüntetni, mert a szépművészeti miniszteriumtól a játszási engedély még ma sem érkezett Aradra. A prefekturáról erre táviratot intéztek a szépművészeti miniszteriumhoz, amelyben megsürgették a játszási engedélyt. Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott dr. Robu János főpolgármesterrel, aki kijelentette, hogy az aradi hatóságok a legnagyobb jóindulattal karolják fel a művészet ügyét és azt minden erejükkel támogatják is tekintet nélkül arra, hogy magyar művészetéről van-e szó, támogatni is fogják mindig. Bizonyította az aradi hatóságok felfogásának az a körülmény is, hogy a mi közbelépésünk re tartották meg a tegnapi este előadást is a városi színházban.

TAVIRATOK.

A vatikán a zsidók ellen.

LONDON. Tegnap hozták nyilvánosságra az angol kabinet titkárságának július elsejéről keltezett levelét, amelyet a népszövetség főtitkárságához intézett. A levélválasz Gasparri bíboros-pápai államtitkárnak ama tiltakozására, hogy az angol protektorátust továbbra is kiterjesszék Palesztinára és Anglia ebben a minőségében a zsidókat nagy szerephez juttassa Palesztinában. Anglia a levélben bejelentette, hogy ragaszkodik eredeti álláspontjához.

Volt-e trikó Szeghő Lili?

Visel-e Szeghő Lili trikót a Fi-fi előadásán vagy nem? Ez a legnagyobb probléma ma a színházlátogatók körében. A vitatkozók két csoportra oszlanak. Az egyik csoport vezetője, amint mondja, prizmas látszóval nézte Szeghő Lili formás lábait és határozottan meggyőződött arról, hogy trikó van rajta. A másik csoport tagjai, az erők finom vonalait a bőr természetes lágyágát vélték felfedezni a művésznő lábain, amelyek a trikón nem látszhatnak át. A két párt között eleinte fogadások történtek, később a vita annyira elmérgesedett, hogy diplomáciai szakítás előtt állottak. Hogy ennek a világeseménynek elejét vegyem, felkerestem a művésznőt, hogy ő, mint a legbeavatottabb döntse el a nagy problémát, hogy ismét helyre álljon az áldásos béke a vitatkozók között. Szükségem tartottam a problémára világhírességet deríteni azért is, mert

olyan vélemények hangzottak el, hogy a bájos szubrett azért viselt trikót, hogy a lábán levő szépséghibákat eltakarja. Az „Aranyhalász” második és harmadik felvonása között sikerült ráakadnom a művésznőre. Sötét árnyalatu szemei csillogva bámultak a leeresztett függöny felé. Láthatólag mély hatást gyakoroltak rá a második felvonás megrázó jelenetei. Amikor feltettem a fontos kérdést, arca felderült és kacagva mondotta:

— A Fi-fi első és második előadásán csakugyan viseltem trikót, mert a rendezőtől azt az utasítást kaptam. A harmadik előadás előtt azonban felvilágosítottak, hogy Pesten is trikónélkül játszásk az én szerepemet, így a két utolsó előadásom én is trikó nélkül játszottam.

— De művésznő — mondtam — a rossz nyelvek azt beszélik, hogy azért takarta el a lábait, mert valami szépséghibájuk van.

— Az én lábaimnak szépséghibája? — kérdezte villogó szemekkel — Nagyon jó, hogy megkérdezett, legalább felvilágosítja azokat, akik még nem látták a lábaimat, hogy tökéletesek és minden hibával nélkül valók.

— Azt mindenki mondhatja — válaszoltam merészen. Kényeszerítve voltam erre az udvariasságra, mert a vitázóknak megígértem, hogy személetesen győződom meg arról, hogy hibátlannok-e a művésznő lábai.

Merészségemnek egy fülhuzás lett a következménye, amely addig tartott, amíg a kedvelt szubrett a fülemnél fogva a színház falak mögé nem vezetett, ahol fanuk jelenlétében megmutatta a lábait. A fülhuzással járó fájdalmakat teljesen elfelejtettem, mert rámvakítottak az ivor színű, hibátlan, csodás nyelvi nagyszerű lábak.

Sport.

— Országos tenniszverseny Aradon. Az Aradi Korcsolyázó-Egylet e hó 13., 14., 15. és 16-án tartja meg országos tenniszversenyét a Parcul Eminescu (Baross parkban) levő pályán. Versenykiírása és feltétele: Versenyszámok: 1. Férfi egyes verseny Aradváros bajnokságáért. 2. Női egyes verseny Aradváros bajnokságáért. 3. Férfi páros verseny Aradváros bajnokságáért. 4. Vegyes párosverseny Aradváros bajnokságáért. 5. Handicap verseny kizárólag aradiak részére. 6. Ifjúsági verseny fiúk részére. 7. Ifjúsági verseny lányok részére. A 6 és 7. számú versenyekben részt vehetnek mindazok akik a verseny napjáig 18. életévüket be nem töltötték. A versenyek győztese ezüst, második helyezeti bronz plakettet, a harmadik helyezettel pedig 5 induló esetén bronz érmet nyernek. Az 1-4. sz. versenyekben a győzteseknek tiszteletdíj helyeztetik kiállításba. A versenyen irányadók az F. S. S. R. tennisz versenyszabályok. A versenyen részt vehet az F. S. S. R. által igazolt minden amatőr játékos. Nevezési díj az 1-2. számú versenynél 50-50 leu, a 3-4. számnál 80 leu, az 5-6-7. számnál 30 leu. Nevezési zárlat július 10-én este 7 óra. Nevezések és nevezési díjak Székely Károly címére Parcul Eminescu küldendők. Nevezési díj nélkül érkező nevezések nem vétetnek figyelembe. Sorsolás július hó 12-én este 7 órakor az egyet pályáján. Verseny naponta d. u. 5 órakor kezdődik. Szükség esetén délelőtt 8 és 10 óra közötti időben is. A versenyszámok sorrendjét a versenybizottság a sorsolás alkalmával állapítja meg. A verseny a Comisiunei de Tennis a F. S. S. R.-nek Bucurestben július 20-án kelt 540. számú rendelkezésével jóváhagyatott.

— Jótékonycélu football mérkőzések. A lupényi bányaszerecsétlének hátramaradottja javára július hó 6-án az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén. Délután 5 órakor ATE — AAC., 7 órakor Kimizsi — AMIE. Tekintve a nemes célt, felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A mérkőzés alatt az „Astra”-gyár zenekara hangversenyez.

R szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF

felel.

Cenzurat: Dr. Romul Mager.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölték nem vállalunk felelősséget.

Értesítés.

Tisztelettel van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek, ugyszintén a kirtudók szives tudomására adni, hogy Ghirocon (Györökön) a „Nagy zólkert” vendéglőmben minden vasárnap déli 1 órától kitünő fagyalt, jegeskivé és elsőrendű cukrászsütemény is kapható a jó ételek és italok mellett.

Kereskedő urak figyelmébe! Ujszentannai bonbonok nagy-
bani lerakata Arad részére **kizárólag a Csokoládé Királynál** Str. Metianu (Forray-
utca) 2. Telefon 309

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díjt szavak számát számítjuk.

Minden szó hirdetés ára 75 bent.

Vastagabb betűvel 1 kel 50 bent.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláírással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 kel 50 bent.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Házasság.

HARMINCEZER Lej készpénzzel rendelkező 60 éves, egészséges iparos házasság céljából oly nő ismeretségi keresi, akinek Aradon saját kisebb háza van. Teljes című leveleket „Iparos” jelleggel Wallinger hirdetői továbbít. 12373

Alkalmazás.

ÜGYES SZOBALÉNY azonnali felvételre. Cím a kiadóban. 500

TÖBB ÉVI gyakorlattal bíró harmincegy éves kereskedő segédet keresek, ki a fűszer és vaszakabbanjárás románul magyarul beszél. Mann Vilmos, Chisineu-Erdus (Kisjenő-Erdőhegy) Arad megye. — Ugyanott egy kis üzlettelenség kiadó. 8045

ÜGYES VARRÓNÓ házakhoz ajánkozik Cím a kiadóban. 3058

UTAZÓT KERESÜNK Rech Gőnczy Drestie. 3065

FŐZNI TUDÓ mindenest keres idősebb, magános ur. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12373

MANIKURÓZÓNÓ házakhoz ajánkozik. Cím: I. I. Brajtanu (Weitzer János-utca) 10. sz. 3066

IRÓDASZOLGA azonnal felvételre. Goldschmidt bankházban, Minorita-palota. 11788

FIATAL MINDENES szobaléány azonnal felvételre Weinberger ékszerésznél Bul. Regina Maria No. 20. 3070

GIMNAZIUMI érettségivel fiatalembert vagy hölgyet gyógyszerészgyakornoknak akceptálók. Cím a kiadóban. 4071

Vétel és eladás.

ELADÓ egy tevérszülő két rakettel Schächternél Piata Plevnei 5. 3062

CITROM láda számba és kicsinyben kapható Lettwik-cégnél. 3063

GYERMEKKOCSI járóban eladó. Megtekinthető déli órákban Kelen. Strada Marie Chendi (Kölcsy-utca) 2. 12510

ÚOKARBAN levő gyermekocsi keresek megvételre. Értesítést kérek Stroescu, Str. Kuzlich-utca 3. szám alatt. 3068

EGY TELJESEN kijavított 10-es cséplőgarnitúra üzemenképes állapotban, biztosított csépléssel, sürgősen eladó Endrész István Chisineu. 3045

KOVÁCSZERSZAM a legjobb karban eladó. Arad, Str. Pásunei (Legelő-sor) 29. szám. 3027

MINDENKINEK TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat, perzsa, szirma, argemant-szönyegeket, török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért, modern és antik díszlámpákért, japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindenemű műhecsli részéért. Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortuia-palota. 11911

MŰTÁRGYAKAT porcellánokat figurákat, vázákat, szobrokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, festményeket, mindenfajta ezüst tárgyakat, perzsa és szirma-szönyegeket, díszlámpákat és egyéb gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bul. Regina Maria 20, Fischer Eliz-palota.) Alkatrész ajándékok, dús bevásárlási forrása. 11691

LEGMAGASABB ÁRBAN VESZEK ezüst fő szőnyeget, zongorákat és pianót Salon Artistique Boiev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 11895

IGEN ELEGANS kiváló gyártmányu alig használt gummikerekű Victoria-hintó eladó. Cím a kiadóhivatalban. 500

KITUNÓ karban levő teljesen üzemenképes 10 HP. cséplőgarnitúra biztosított jó csépléssel eladó. Endrész István Chisineu (Kisjenő). 1000

Ellátás.

EBÉDKOSZTOT kaphatnak uriemberék. Cím a kiadóban. 3064

FIATALEMBER július 15-ikére teljes ellátást keres Cím Wallinger hirdetőjében. 12373

TELJES ellátást keres helybéli fahivatalknak. Cimeket Kelet hírlapirodába kér. 12510

Ingtalan.

HÁZELADÁS. Elköltözés miatt Makón a Zrinyi-utca 20/b számú kitunó karban levő négy szoba, konyha, kamra, ló- és tehénistálló, két szin, göré, udvar és kertből álló MAGÁNHAZ azonnali lakhatással, kedvező feltételek mellett sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3008

CALEA SAGUNA (Varjassy Lajos-utca) 13. számú házam nagyon olcsón eladom. 3060

ELADÓ Str. Nicolae Bolcas (Drégely-utca) 12. számú magánház. Értekezni ugyanott. 12373

ELADÓ egy üzletnek való ház az állomás közelében. — Ugyanott lucernás háztelkek eladók. Calea Aurea Vlaicu (Pécskai-ut) 23. 3055

Különféle.

EZERJOFU gyomorfájás pártján hatású szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfúvottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes György szertár Aradon. 10831

MAGYARORSZAGRA UTAZOM. Megbízásokat vállalom Arad Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) 48. 3059

URINOK RÉSZÉPE varró és szabászati tanfolyam nyílt. Saját részükre varrhatnak. Str. Eminescu (Deák F.-u.) 40a. udvari feljárt, II. em. 8072

MANOMETER
és műszerek javítását vállalom:
GASPAR
műszerész
ARAD, Str. Horia 1.
Postán küldi javításokat
pontosan eszékölők. 12291

Eladó:

féregmentes polgári szobabutor, divánnyal, tükörrel, továbbá ablakok, ajtók, zsáluk, díszítőforrázó teknő, akasztófa, hordók, üvegek, lakatos szerzők és különféle tárgyak. 12510 Str. Anton Mocioni (Orczy-u.) 17

Tóth Lajosné

Utazó

12 éves praxissal, az országban teljesen bevezetve, több nyelv és szakismerettel, állást óhajt cserélni. Nagyobb vállalatok vagy gyárak ajánlatát „AGILIS” jellegére a kiadóba kéri. 3057

Lakatos és fényező tanulók ellátással vagy fizetéssel felvételre. Ugyanott egy acetolin apparát 30-40 égzött ELADÓ.

Fleischer Testvérek vasbutorgyár Str. Ruseu Sirianu (Aulich Lajos-utca). 12509

Szücsök és szörmekereskedők

mindenfajta tengerentúli és római

juhborókat

nyersen, elkészítve és festve
valamint mindenféle

szörmet

beszerezhetnek

ALTER DÁVID utóda

kir. udvari szállítónál.

ALAPITVA 1847.

2429

BUCURESTI, Str. Oituz (Covaci) 10. sz.

Utlevelekre visumot, külföldieknek utlevelet Cluj (Kolozsvárról) vagy Bucarestből hetenként négyszer pontosan a „Kelet” hírlapiroda szerez.

Nyomatott az Aradi Nyomda Vállalat rotációs gépén. Kiadóhivatalos Aradi Nyomda Vállalat.

WESZELIN
TAPERÓ
UHU
KAVERTÉK
BEÖNNE

Ó-TÁTRAFÜRED

a Magas Tátra legnagyobb gyógyfürdője. Elsőrangú ellátás. Teljes pensió: compl. reggeli, 4 fogásos ebéd, 3 fogásos vacsora, lakással együtt a Grand-Hotelben 62 Kc-tól, a többi lakónházban 46 Kc-tól feljebb, a physikaits-diátás Tátra-Sanatoriumban gyógykezeléssel együtt 57-től 100 Kc-ig. Semmitfele pótlékok nem számítatnak. Kitunó eredménnyel idegességnél, kimerültségnél, rekonvalescenciánál. Tüdőbajosok kizárva. Edző- és hízőkurák, szigorú diéták. Főorvos: Dr. Gáman egyet. m. tanár. Minden teljesen békészerű üzemenben Közvetlen Tátra-Express vonat étközökocsival naponta. Felvilágosítás: Tátra-Füred igazgatóságánál Stary-Smokovec és Cedok a Menetjegyirodában, Budapest, (Vigadó.) 11935

PFAFF
varrógépek, Hannoveri
Continental
kerékpárgummiak jutányosan kaphatók kizárólag 2780

Hammer Vilmosnál,
Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 5-6.

Benzin

refinált petroleum, különböző kenő olajok és nyersolaj, cséplési idényre érkezett

Vuleu J. Maxim

céghez Arad, Str. Colonel. Paullianu 5-6 (Fábián László-u.) 2886

No. 12-922.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul executor aduce la cunoştinta generală că in cauza lui Dr. Lázár Zsárd rep. prin Dr. Bohdanovits advocat pentru 185 Lei și acc. in urma decizului judecătoria de ocol in Chisineu sub. nr. 2509-921. micătoarele pe cale executiunele de escontentare la 15 Septembrie 921. cuprinse și in preț 3000 Lei ovanlate anume: plug, căruță iapa, grâu ect. se vinde prin licitatie publică care se va fi ținută in Nadab la 15 Iunie 922. p. m. la 10 oare.

Chisineu la 29 Iunie 922. 3072

BALASSA,

executor jud. rez.

Könyvtészeti tanulóleány

felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.